שני לוחות הברית — במדבר

שאו את ראש כל עדת בני ישראל כו' (במדבר א, ב). המנין היה כדי להשרות עליהם שכינה. כל אדם יעשה כן יחשוב את עצמו לדבר שבמנין, וכאלו הכל תלוי בו. גם יחשוב הכל תלוי בפעולתו, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין מ, ב) לעולם יחשוב האדם כאלו העולם חצי חייב וחצי זכאי, (וכן) [ואם] הוא ג"כ עשה עבירה, נמצא מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה. עשה מצוה, מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות. ככה יחשוב תמיד:

איש על דגלו באותות לבית אבותם (במדבר ב, ב). האר"י ז"ל היה אומר כמו שיש ד' דגלים, כך יש ד' כתות בישראל חלוקים באיזה מנהגים. ספרד, אשכנז, קטלונייא, אטלייא, וכל אחד ישאר בדגלו לנהוג מנהגו. ואלו ואלו דברי אלהים חיים:

ואלה תולדות אהרן ומשה (שם ג, א). מלמד שכל המלמד בן חבירו תורה כאלו ילדו (סנהדרין יט, ב). ולא תאמרו כאלו ילדו ולא ילדו ממש, כי אדרבה הוא ילדו בעצמו. כי אביו ואמו נתנו לו הגוף, והרב משפיע בו נשמה. כי התורה נשמותיהן של ישראל כאשר הארכתי בזה במקום אחר. על כן אשרי מי שעושה כן ולומד ומלמד בן חבירו תורה ובחנם, שכרו כפול:

והיו לי הלוים (שם יב). דע מי ששרשו יותר קדוש מאחריני צריך ג"כ הוא להתקדש ביותר. על כן שבט לוי שנבחרו בפרטיות, כי על כלל אומה ישראלית כתיב (שמות כב, ל) ואנשי קודש תהיון לי, ואח"כ קידש הש"י את הלוים, ופרט בהם והיו לי הלוים, על כן שבט לוי קדושים יהיו ביתר שאת וביתר עוז לקדש את עצמם הרבה: